

siis aga saabus majanduslangus ehk soomlaste jaoks *lama* ning jäid vaid põhiliselt eramud. “Naljaks oli vaadata, et kui enne sõitsid kliendid meie kontori ette mersudega, siis *lama* ajal saabusid nad Ladadega,” naerab Madis.

Kohanemine on tähtis

Soomest tagasi tulles loodi siin koos Margit Mutsoga oma arhitektuuribüroo. “Meil on selles osas vist vedanud, et ka buumiaastail ei kippunud me väga laienema, oleme püüdnud enam-vähem kogu aeg viie-kuue inimesega hakkama saada,” selgitab Madis ning lisab, et loomulikult on tööde hulk seoses masuga tunduvalt vähenenud. Samas ei igatse nad taga buumiaegset perioodi, kus kõiki ja kõike taheti ülikiiressti, rääkimata sellest, et ehitaja või materjalimüüja dikteeris, millal midagi saab.

“Töötasime Soomes vahetult enne *lama* ning osaliselt ka *lama* ajal ning seetõttu ei tulnud selline langus päris

ootamatult. Eks inimese üks olulisi võimeid ongi kohanemisvõime,” lausub ta.

Kui pärin Madiselt, et kui suureks hindab ta tänapäeval arhitekti rolli linnamaastike kujundamisel, pakub ta, et väga suureks. “Kuigi seda rolli ei taha ei riik ega linn väga tunnustada. Siiani on loomata riigiarhitekti institutsioon, nimeliselt allub Tallinna linnaarhitekt planeerimise osakonna juhatajale, võiks aga olla abilinnapea,” arvab Madis.

“Maakondades täidavad arhitekti ametiposte sageli arhitektuurihariduseta inimesed. Eks selle tendentsi peegelduseks ole ka ju siiani sõna otseses mõttes riigi ja linnavõimu vahepealsel alal toretsev mittetoimiv monument. Spetsialiste lihtsalt ei usaldata. Kindlasti ei ole kõik arhitektid oma ala parimad tippspetsialistid, kuid siiski on parem lasta hambaid puurida stomatoloogil, kui proovida seda ise teha,” võtab Madis selle teema kokku.

Arutledes, palju on uutest elu- ja tööstusrajoonides loomingu ja palju tellimustööd, usub Madis, et hea tellija puhul ei välista üks teist.

“Tööstusrajoon või hooned ei ole me projekteerinud ja projekteeritud elamurajoonid on erinevatel põhjustel veel paberil paremat aega ootamas. Kuid ilma loomingu(rõõmu)ta pole töötamine mõeldav,” sõnab ta.

Tööde nimekiri kopsakas

“Pea tunnustama, et õnneks ei ole masu veel nii kõvasti lõõnud, et peaks ükskõik mis hinnaga ja tingimusel projekteerima. Ei saa ka öelda, et töid praegu väga ära ütleme, kuid ilmselt pöördutaksegi meie poole rohkem selliste tellimustega, kus arhitekt peab ikka enda kõvake-tast ragistama ja ajurakudega vaeva nägema.”

Läbi paarikümne aasta tehtud objektidest saab Madis kokku kopsaka nimekirja. Viimastest tegemistest tõstab ta esile Viimsi Keevi-

tuse kontorihoone. “Ma arvan, et enamik arhekte tunneb enam rahuldust, kui valminud hoone on terviklikult ellu viidud,” sõnab ta. “See ei tähenda alati, et peaks kõik lõpuni ise kavandama, on tore teha koostööd kolleegide, sisearhitekti või kunstnikuga, kellega mõtted haakuvad.”

Samuti on Madisel hea meel viimasest valminud eramust Nõmmel: ehitati kaua, kuid põhjalikult ja oldi altdi erilisi lahendusi katsetama.

Samas on Madis kindel, et parimad tööd on veel ees: “Enda puhul pean tunnustama, et parim töö ei pruugi tähendada sugugi mitte mahult suurt ja uhket. Suuremad objektid on loomulikult tulutoovamad, kuid head arhitektuuri näeb nendes vähem kui tervikuna lõpule viidud väiksemates objektides. Selle heaks näiteks on kas või tänavusel Veneetsia arhitektuuribiennaalil Eestit esindav 100 eramust koosnev väljapanek,” lisab ta.



► Viimsi Keevituse büroohoone (sisekujundus Kristi Põldme ja Kristel Jaanus) on Eeki kinnitusel üks terviklikumaid projekte.

Laias maailmas toimuv on lihtsalt huvitav

Madisele meeldib jälgi-da maailma arhitektuurisuundumusi: õppimise ajal vaatas ta näiteks Zaha Hadidi, Frank Gehry või Coop Himmelblau lennukaid visandeid kui utoopilisi kavandeid, kuid tehnoloogia on paljudel nendel objektidel võimaldanud realiseeruda.

“Need hooned on kallid ehitada, kuid veel kallimad eksploatatsioonis hoida. On selge, et Eesti rikkusega väike ühiskond ei saa endale selliseid ülikaldeid objekte lubada, kui siis tõesti sajan-dis üks ooperiteater vms, mis oleks teadlik arhitektuurituristide siia meelitamise vahend,” ütleb mees.

Ka arhitektuuris kasvab Madise sõnul analoogselt muude elualadega energiaressursside säästmise vajadus ja vastupidiselt volüümikatele õhulistele hoonetele tõstab pead arhitektuuri teine suund: säästev nii looduse, energia kui ka tarbimise mõttes.

“Oli huvitav kuulata EALI

tänavustel suvepäevadel esinenud Horvaatia arhitekti Hrvoje Njiricit, kes toretseva klantsarhitektuuri vastasena tegeleb pigem arhitektuuri sotsiaalse rolli, taaskasutuse, erinevate gruppide integreerumise jms teemadega, ehitades näit Zagrebisse autokummidest ümbersulatatud materjalist staadion-mäe.”